

Северіна Юлія
аспірантка 1-го року навчання
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Науковий керівник: Малюта Людмила
д.е.н., професор
професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Тернопіль, Україна
Julia Severina
graduate student of the 1st year of study
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Scientific Supervisor: Liudmyla Maliyta
D.Sc.(Econ.). Prof., Professor of Innovation Activity
and Services Management Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВПЛИВ ТА НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ COVID - 19 НА РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

THE IMPACT AND CONSEQUENCES OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM INDUSTRY

В кінці 2019 році жодна людина в світі не змогла б повірити наскільки сильно нова хвороба сколихне світ. Нова пандемія Covid - 19 – вже у 2020 році заповонила майже кожен країну та завдала сильного удару багатьом галузям, у тому числі й індустрії туризму.

В перший час від початку карантинних обмежень, все населення країни та світу, першочергово, почало турбувати питання про медицину та соціальну галузь. А от питання стосовно підприємницької діяльності не піднімалось, хоча вона займає одну з головних ланок у фінансуванні держави. Епідемічна ситуація розвивалась з космічною швидкістю, що неможливо було передбачити всю ситуацію наперед, і заклади, які відносяться до туристичної галузі, не встигали перероблювати роботу згідно нових санітарних умов. Також не все населення країни та об'єкти підприємницької діяльності були готові реагувати на постійні зміни карантинних умов, і це викликало додаткові складнощі при плануванні подальшої роботи.

Найсильнішого удару серед усіх галузей економіки пандемія Covid-19 нанесла індустрії туризму України, яка ще до 2019 р. керувала часткою до 10% від глобальної економіки. Хоча не дивлячись на цей показник, ця індустрія майже не береться до уваги до розробки економічної політики на державному рівні. Дана галузь економіки виявилась найчутливішою серед інших, що зазнали впливу карантинних обмежень у 2020 році. До того ж варто зазначити, що протягом останніх років туристична індустрія України змогла розвинути до значного рівня та об'єднатись зі світовою туристичною індустрією та виокремити себе як один з перспективних напрямків розвитку економіки вітчизняних країн. Незважаючи на позитивні тенденції розвитку туризму всі зусилля повернулись майже на початковій точці після ситуації з карантинними обмеженнями в 2020 році. Всесвітня туристична організація (UNWTO) зазначає, що з врахуванням минулорічних результатів клопіткої роботи, внаслідок Covid - 19 індустрія туризму затримається в розвитку мінімум на п'ять – сім років [1].

З початку кризової ситуації UNWTO розпочала плідну співпрацю з більш широкою системою Організації Об'єднаних Націй, в тому числі безпосередньо зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), щоб спрямовувати галузь у правильне русло розвитку, розробляти основні рекомендації як для керівників галузі, так і для споживачів її послуг. До того ж ООН створила Комітет з глобальної кризи туризму, для того щоб краще розробляти та посилювати заходи з боротьбою проти наявної кризи [1].

Голова Держагентства розвитку туризму України Мар'яна Олесків відвідала пресконференцію за темою «Оцінка впливу COVID-19 на готельну індустрію України» та виокремила тему про завдані збитки від пандемії для туристичної галузі. Вона заявила, що у світі втрати індустрії туризму склали близько 800 млрд. доларів, а в Україні за підрахунками агентства - близько 60 млрд. доларів. На фоні світових збитків, Україна здається не в такому ж крутому стані. Але враховуючи загальну ситуацію стосовно економіки країни, то утворилась відчутна яма, на закриття якої потрібно багато часу та зусиль. У даному контексті важливе значення відіграє держава, бо наразі вона регулює всі нюанси стосовно відкриття кордонів, умов в'їзду тощо [2].

Відновлення закордонних подорожей після пандемії відбувається досить складно та важко. Адже передусім потрібно продумати всю складну систему із забезпеченням санітарних норм для безпечності поїздок та відпочинку. Як зазначають усі експерти, у туризмі найголовніше – це безпека – вона є першою і основною вимогою у індустрії гостинності. Протягом кількох довгих місяців, Україна відкрила повітряний простір для очікуваних туристичних поїздок – це сталося 15 червня 2020 року. І це була важлива дата, бо багато туристів вже не могли дочекатись свого відпочинку. З кінця червня- початку липня почали відкриватись кордони до найпопулярніших країн, таких як Туреччина та Єгипет – дві улюблені країни серед українців.

Хоч весь туристичний бізнес зрадив відкриттю кордонів, але за короткий час всі підприємства галузі відчули певні труднощі у роботі після карантинних обмежень. Більшість людей просто налякалась пандемії і не мала бажання їхати закордон, посилаючись на нестабільність ситуації. І дійсно, нестабільність в роботі сильно відчувалась через те, що постійно змінювались умови виїзду та в'їзду в країни, що дуже сильно збивало з пантелику як працівників сфери так і самих туристів.

Згідно з останніми дослідженнями Всесвітньою туристичною організацією (UNWTO), близько 54 мільйонів туристів перетнули міжнародні кордони тільки в липні 2021 року. Це на 67% менше у порівнянні з тим самим місяцем 2019 року, але це найвищий показник з квітня 2020 року. Також організація провела дослідження, за результатами яких у 2020 році орієнтовно 62 млн. людей втратило роботу, яка пов'язана з туристичною індустрією [3]. Ситуація, як бачимо, є справді невтішною. Однак працювати, жити й рухатись вперед ми поступово повинні

Відродження ефективної діяльності підприємств, які відносяться до індустрії туризму, повинно здійснюватись контрольовано, дії всіх учасників управління мають бути спрямовані до конкретної мети. Створення умов для плідної роботи індустрії туризму закладає в основу впровадження креативних технологій у розробку алгоритмів систем і управління на кожному етапі виходу з кризового становища. При правильному плануванні заходів з покращення після карантинної ситуації, туризм зможе відновитись швидшими темпами, ніж це прогнозується експертами.

Перелік використаних джерел:

1. International tourist arrivals could fall by 20-30% in 2020: [Електронний ресурс]. URL: <https://www.unwto.org/news/international-tourism-arrivals-could-fall-in-2020>.
2. Український туризм через пандемію втратив близько 60 мільярдів: [Електронний ресурс]. URL: https://www.slovoidilo.ua/2021/01/20/novyna/suspilstvo/_ukrayinskyj-turyzm-cherez-pandemiyu-vtratyv-60-milyardiv
3. Стали відомі втрати туризму від пандемії у 2021 році: [Електронний ресурс]. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/17/novyna/svit/staly-vidomi-vraty-turyzmu-pandemiyi-2021-roczy>